

ارتباط صفات شخصیت (نئو و استرانگ) با انگیزش پیشرفت در دانشجویان پرستاری

حمید حیدری^{۱*}، نوشین پردلان^۲، صدف خلیجیان^۳، سعیده یگانه^۴

۱- کارشناس ارشد، مشاوره شغلی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

۲- دانشجوی دکتری، مشاوره شغلی، دانشگاه اصفهان، ایران

۳- دانشجوی دکتری، مدیریت آموزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد، مشاوره خانواده، دانشگاه تهران، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۰/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۶/۲۴

چکیده

سابقه و اهداف: انگیزش در کسب دانش و مهارت‌های علمی نقش مهمی دارد و در گستره موفقیت آموزشی، نقش شخصیت فراتر از هوش است. هدف از این پژوهش تعیین ارتباط صفات شخصیت با انگیزش پیشرفت در دانشجویان پرستاری بود.

روش بررسی: این پژوهش، مطالعه توصیفی همبستگی است که نمونه آن را ۱۱۲ نفر از دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه اصفهان تشکیل می‌داد که در سال تحصیلی ۱۳۹۰-۱۳۹۱ با روش نمونه‌گیری سرشماری انتخاب شده بودند، برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه استاندارد چند عاملی شخصیت (NEO-BFI) و انگیزش پیشرفت (ACMT) و فرم کوتاه تیپ‌ها شخصیتی شغلی استرانگ استفاده شد؛ تجزیه و تحلیل داده‌ها با محاسبه میانگین نمرات انگیزش پیشرفت و صفات شخصیت (نئو و استرانگ) و مقایسه‌ها با رگرسیون گام به گام توسط نرم‌افزار SPSS19 انجام شد.

یافته‌ها: انگیزش با صفات وظیفه‌شناسی ($r=21$)، برونگرایی ($r=19$)، جستجوگری ($r=15$) همبستگی مستقیم و با صفت روان‌رنجورخویی ($r=-12$)، هنری ($r=-20$)، اجتماعی ($r=-19$) و واقع‌گرایی ($r=15$) همبستگی معکوس داشت. بین انگیزش تحصیلی، صفت پذیرش، سازگاری تیپ هنری و قراردادی رابطه معنی‌داری مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد برخی از صفات شخصیت تبیین‌کننده انگیزه پیشرفت در دانشجویان پرستاری می‌باشند. بنابراین پیشنهاد می‌شود دست‌اندرکاران آموزش پرستاری در پذیرش دانشجویان برای این رشته تحصیلی به نقش صفات شخصیت توجه کنند.

واژه‌های کلیدی: صفات شخصیت، انگیزش پیشرفت، دانشجویان پرستاری

*نویسنده مسئول؛ تلفن ۰۹۳۶۱۲۶۷۴۹۲ آدرس الکترونیکی: hamidtmu@yahoo.com

ارجاع به این مقاله به صورت زیر است:

Heydari H, Pordelan N, Khalijian S, yeganeh S. *Relationship between characteristics (neo and strong) with progress motivation in nursing students*. Journal of Medical Education and Development. 2015; 9(4): 46-55

مقدمه

آموزش و پرورش نیروی انسانی یکی از ارکان بنیادین و مهم در رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی به شمار می‌رود (۱). اگر برنامه‌های آموزش نیروی انسانی متناسب با نیازهای بهداشتی و درمانی کشورها نباشد آن‌ها قادر نخواهند بود سطح سلامت جامعه را به حدی برسانند که مردم بتوانند از نظر اجتماعی و اقتصادی زندگی مولدی داشته باشند (۲). دوره دانشجویی برای دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی دوره‌ای مهیج و پر چالش است. بنابراین به دلیل رویارویی با عوامل استرس‌زای زیاد و لزوم سازگاری مناسب، باید از سلامت روانی و خوداتکایی بالایی برخوردار باشند تا بتوانند به توفیقات روز افزون‌تری در تحصیل و حرفه خود دست یابند (۳). زیرا شاغلین در عرصه مراقبت‌های بهداشتی و درمانی همواره با مشکلات پیچیده‌ای مواجه هستند که برای تصمیم‌گیری درست و به موقع و انتخاب بهترین عمل، نیازمند داشتن انگیزش کافی می‌باشند (۴). ویژگی‌های فردی دانشجویان از عوامل مهم تاثیرگذار در رشد و توسعه انگیزش آنان است (۵). این ویژگی‌ها که هر فرد در نتیجه رویارویی با موقعیت‌های گوناگون و افراد مختلف به آن مجهز است، ساختار روانی و صفات شخصیتی است. این ساختار روانی نه تنها تحت تاثیر عوامل مختلفی مانند خانواده، اجتماع، گروه همسالان و غیره قرار دارد، بلکه عواملی چون انگیزش، پیشرفت، موفقیت و غیره را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد (۶). پس می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر انگیزش پیشرفت، ویژگی‌های روانی افراد است (۷). انگیزش تنها پیامد هوش فردی یا امکانات سخت افزاری موجود در محیط نیست، بلکه جنبه‌های روان‌شناختی افراد مانند صفات شخصیت و سبک‌های یادگیری نیز نقش مهمی دارند (۸) و حتی در گستره موفقیت آموزشی نقش صفات شخصیت فراتر از هوش است (۹). دیدگاه پویا به شخصیت بیان می‌کند که رفتارها و تقاضاهای محیطی می‌توانند ویژگی‌های شخصیتی را تغییر دهند که این مطلب دلالت بر رابطه پویای بین شخصیت و رغبت‌ها دارد (۱۰، ۱۱). انگیزش، یک ساخت نظری است که برای توضیح شروع، هدایت، شدت، پایداری، و کیفیت رفتار، به ویژه رفتار هدف‌گرا

مورد استفاده قرار می‌گیرد (۱۲). انگیزه‌ها نیازها یا امیال نسبتاً کلی هستند که به افراد انرژی شروع یک سلسله اعمال هدفمند را می‌دهند. در مقابل، هدفها (و راهبردهای مرتبط) جزئی‌تر هستند و برای توضیح جهت و کیفیت سلسله اعمال در موقعیت‌های مشخص مورد استفاده قرار می‌گیرند (۱۳). در زمینه‌ی کلاس درس، مفهوم انگیزش به منظور توضیح میزان توجه و توانی که دانشجو سرمایه‌گذاری می‌کنند تا موارد مختلفی، که می‌تواند توسط معلم‌هایشان طلب شده یا نشده باشد را به دست آورند، انگیزش دانشجویان ریشه در تجربه‌های شخصی آن‌ها دارد. (۱۳)

نتایج پژوهش‌های مختلف به وجود رابطه مثبت و منفی بین انگیزش تحصیلی و صفات شخصیت در مقاطع مختلف تحصیلی اشاره کرده‌اند (۱۴ و ۱۵) برخی مطالعات تاکید کرده‌اند که عوامل شخصیتی به ویژه در سطوح بالاتر تحصیلات رسمی، در پیش‌بینی عملکرد تحصیلی نقش بسزایی ایفا می‌کنند و با کاهش توان پیش‌بینی کننده اندازه‌های مربوط به توانایی‌های شناختی در سطوح بالاتر تحصیلات رسمی، بر سهم متغیرهای شخصیتی افزوده می‌شود (۱۶)

در برخی مطالعات مانند مطالعه Robins & Noftlen به این نتیجه رسیدند که منظم بودن، سخت‌کوشی، پشت‌کار، پیشرفت‌مداری و دقت می‌تواند حتی در افرادی که از بهره هوشی پایینی برخوردارند پیش‌بینی کننده مثبتی برای انگیزش پیشرفت آنان به شمار آید (۱۷) Zhang نشان داده که صفات شخصیتی روان‌رنجوری، برون‌گرایی و سازگاری به اندازه عامل‌های پذیرش و وظیفه‌شناسی بر انگیزش مورد توجه قرار نگرفته‌اند و روان‌رنجورخویی می‌تواند اثر مثبت یا منفی بر این متغیرها به همراه داشته باشد (۱۸) Kardum & krapic روابط مثبت و معنی‌داری بین انگیزش پیشرفت و عامل‌های پذیرش، وظیفه‌شناسی و روان‌رنجوری یافتند (۱۹). اما نتایج مطالعه Korotkove نشان داد که از یک طرف بر رابطه منفی و معنادار بین روان‌رنجورخویی و انگیزش و از طرف دیگر بر رابطه مثبت بین وظیفه‌شناسی و پذیرش با انگیزش تاکید کرد (۲۰).

با این همه، کمتر پژوهشگری در حوزه علوم پزشکی به بررسی صفات شخصیتی موثر بر انگیزش پیشرفت پرداخته است. با توجه به نقش پرستاران در تأمین و ارتقای سلامت افراد و با عنایت به خلأ موجود در خصوص انگیزش دانشجویان پرستاری، اهمیت موضوع در مطالعه حاضر با بررسی ارتباط صفات شخصیت (نئو و استرانگ) با انگیزش پیشرفت در دانشجویان پرستاری بررسی شده است.

روش بررسی

مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی-همبستگی چند متغیری است. جامعه پژوهش شامل دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه اصفهان بود که کلیه دانشجویان پرستاری ۱۳۹۱ از ترم دوم مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۱۳۹۲ تا هشتم را شامل می‌شد. شرکت کنندگان در این پژوهش مونث بودند. که تعداد ۱۱۲ نفر از آنها با استفاده از جدول یا فرمول مورگان به صورت تصادفی انتخاب و پرسشنامه‌های پژوهش بین آنان توزیع گردید. به منظور گردآوری داده‌ها در این پژوهش از سه پرسشنامه استفاده شد که دارای مشخصات دموگرافیک شامل سن، وضعیت ارتباطات خانوادگی (به صورت سه گزینه ای خوب، متوسط و ضعیف)، وضعیت تاهل، وضعیت اقتصادی، درگیری والدین در فرایند تحصیل بود.

الف: پرسشنامه پنج عامل اصلی شخصیت (BFI): نئو، که در سال 1998 توسط Kuncel (۲۱) بر پایه ویژگی‌های پنج عامل شخصیت طراحی شد. روایی و پایایی ویراست ایرانی این مقیاس در مطالعات متعددی سنجیده و مشخص شده است که با میانگین ضرایب همسانی درونی در دامنه ۷۵ تا ۹۰/ برای کل صفات می‌توان آن را در پژوهش‌های بعدی مورد استفاده قرارداد (۲۲). که ۵ بعد شخصیتی (روان نژندی، دلپذیر بودن، انعطاف‌پذیری، برونگرایی و مسئولیت‌پذیری) را مشخص می‌کند. در ایران نیز قره باغی پایایی مناسبی با استفاده از الفای کرونباخ گزارش داده است (۲۲) در این پژوهش از فرم کوتاه و ۶۰ سوالی این پرسشنامه استفاده شد. نمره‌بندی این پرسشنامه بدین صورت است که هر ۱۲ سوال یک بعد از پرسشنامه را تشکیل می‌دهد.

ب: پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمنس (ACMT): این پرسشنامه شامل ۵۰ سوال به روش تکمیل جملات می‌باشد.

توافق این آزمون با معیار آزمون نیاز به پیشرفت و پیشرفت‌های تحصیلی در موارد مختلف آزمایش شد. توافق نمرات این آزمون با نمرات پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمنس دکتر پیشوانات موخرجی ۸۰/ و با آزمون پیشرفت تحصیلی (عمومی) ۷۵/۰ بود. در این پژوهش پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۸۲/ به دست آمده است. از مجموع کلیه نمرات که به صورت صفر و یک نمره داده می‌شود نمره انگیزش پیشرفت به دست می‌آید.

در مورد نسخه انگلیسی مقادیر شاخص‌های اعتبار با آزمون پیشرفت تحصیلی ۸۵/۰ بود. (۲۳)

ج: پرسش‌نامه تیپ‌های شغلی استرانگ: هنجاریایی، بررسی روایی و پایایی این پرسشنامه در ایران توسط حسین صادقی در دانش‌آموزان سوم راهنمایی و اول دبیرستان شهر اصفهان صورت گرفته است (۲۲). پایایی مقیاس‌ها به دو روش همسانی درونی (آلفا) و بازآزمایی با فاصله زمانی دو هفته محاسبه گردید. همسانی درونی ضریب پایایی موضوعات کلی بین ۵۰ تا ۸۱٪ و به روش بازآزمایی با فاصله زمانی بین ۵۲٪ تا ۹۱٪ می‌باشد. این پرسشنامه بعد تیپ شغلی (واقع‌گرایی، هنری، جستجوگر، قراردادی، اجتماعی و تهوری) را می‌سنجد. در این پژوهش از فرم کوتاه ۹۰ سوالی این پرسشنامه استفاده گردید (۲۴) هر ۱۵ سوال در این پرسشنامه یک بعد را می‌سنجد برای مثال (سوالات ۸۷-۸۳-۸۰-۷۹-۷۵-۶۷-۶۵-۶۳-۵۷-۴۴-۳۹-۲۷-۱۹-۷-۵) بعد واقع‌گرایی را می‌سنجد.

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS19 استفاده گردید در ابتدا با به‌کارگیری روش‌های آمار توصیفی و استفاده از جداول متغیرهای مورد مطالعه توصیف و سپس با استفاده از رگرسیون گام به گام به تبیین صفات موثر بر انگیزش پیشرفت پرداخته شد و توسط آزمون‌های اسپیرمن و پیرسون رابطه بین متغیرهای دموگرافیک و صفات مورد مطالعه بررسی شد. سطح معنی‌داری کلیه آزمون‌ها برابر ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در جدول (۱) مشخصات توصیفی شرکت کنندگان در پژوهش آورده شده است. این مشخصات شامل وضعیت تاهل، وضعیت اقتصادی، وضعیت ارتباط در خانواده و درگیری والدین در امر تحصیل فرزند می‌باشد.

جدول ۱: مشخصات توصیفی شرکت کننده گان در پژوهش

تعداد کل	درصد فراوانی	فراوانی	مشخصات دموگرافیک	
۱۱۲	۷۲/۳۲	۸۱	مجرد	تاهل
	۲۷/۶۷	۳۱	متاهل	
	۱۶/۰۷	۱۸	خوب	
۱۱۲	۵۷/۱۴	۶۴	متوسط	وضعیت اقتصادی
	۱۶/۰۷	۱۸	ضعیف	
	۶۴/۲۸	۷۲	خوب	
۱۱۲	۲۵	۲۸	متوسط	وضعیت ارتباط در خانواده
	۱۰/۷۱	۱۲	ضعیف	
	۷۱/۴۲	۸۰	بلی	
۱۱۲	۲۸/۵۷	۳۲	خیر	درگیری والدین در امر تحصیل فرزند

همبستگی را به صورت مثبت معنی دار داشته ($r=0/15$) و با تیپ شخصیتی هنری بیشترین همبستگی را به صورت منفی نشان داده است ($r=-0/20$) انگیزش پیشرفت با تیپ شخصیتی اجتماعی و واقع گرایی نیز همبستگی منفی معنی داری نشان داده است. و با تیپ شخصیتی قراردادی و تهوری همبستگی معنی داری نداشت.

به منظور پیش بینی و تبیین انگیزش پیشرفت براساس صفات و تیپ های شخصیتی از رگرسیون گام به گام استفاده شد جدول (۳).

به منظور پیش بینی و تبیین انگیزش پیشرفت براساس صفات شخصیت از رگرسیون گام به گام استفاده شد. بدین منظور متغیرهای پیش بین وارد معادله شدند و متغیرهایی که بیشترین سهم را در تبیین انگیزش پیشرفت داشتند، مشخص شدند (جدول ۳). همانطور که در جدول (۳) مشاهده می شود مدل (مسئولیت پذیری، اجتماعی، جستجوگر، انعطاف پذیر، برونگرایی، هنری، دلپذیر بودن) ۴۷ درصد متغیر وابسته انگیزش پیشرفت را تبیین می کند.

برای بررسی همبستگی بین متغیرهای پژوهش بعد از بررسی نرمال بودن داده ها با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد در جدول (۲) - ماتریس همبستگی بین تیپ های شخصیتی (نئو و استرانگ) با انگیزش پیشرفت آورده شده است.

آزمون پیرسون نشان داد که انگیزه پیشرفت در ارتباط با تیپ های شخصیتی نئو: با صفت مسئولیت پذیری بیشترین همبستگی را به صورت مثبت معنی دار داشته ($r=0/216$, $P=0/00$) و با صفت روان رنجور خویی بیشترین همبستگی را به صورت منفی نشان داده است. ($r=0/121$, $P=0/04$) انگیزش پیشرفت با صفت برون گرایی با صفات برون گرایی نیز ($r=0/191$, $P=0/001$)، همبستگی مثبت نشان داده است. و با صفت دلپذیر بودن ($r=0/113$, $P=0/094$) و انعطاف پذیری ($r=0/070$, $p=0/107$) همبستگی معنی داری نداشت. ($r=0/070$)

انگیزه پیشرفت در ارتباط با تیپ های شخصیتی استرانگ: با تیپ شخصیتی جستجوگری بیشترین

جدول ۲: ماتریس همبستگی بین تیپ‌های شخصیتی (نئو و استرانگ) با انگیزش پیشرفت

۱-انگیزه پیشرفت	۲-روان‌نژندی	۳-دلبیزی بودن	۴-انعطاف پذیری	۵-برونگرایی	۶-مسئولیت پذیری	۷-واقع‌گرایی	۸-جستجوگر	۹-هنری	۱۰-اجتماعی	۱۱-تهوری	۱۲-قرار دادی	SD	M	
۱												۵/۳۰	۲۰/۰۶	۱-انگیزه پیشرفت
-/۱۲*	۱											۷/۱۱	۳۴/۷۷	۲-روان‌نژندی
/۰۹	/۱۲*	۱										۵/۰۴	۳۷/۶۲	۳-دلبیزی بودن
-/۱۰	-/۳۵**	-/۰۹	۱									۵/۴۷	۴۱/۹۶	۴-انعطاف‌پذیری
/۱۹**	-/۳۴**	/۰۱	/۱۸**	۱								۶/۲۸	۴۲/۴۳	۵-برونگرایی
/۲۱**	-/۳۵**	-/۱۱*	/۳۲**	/۳۳**	۱							۶/۹۴	۴۷/۰۱	۶-مسئولیت‌پذیری
-/۱۵**	-/۰۴	/۰۲	/۰۵	/۱۸**	/۰۴	۱						۱۰/۵۲	۳۳/۳۲	۷-واقع‌گرایی
/۱۵*	-/۰۴	/۰۹	/۰۸	/۱۱	/۲۲**	/۲۶**	۱					۱۲/۰۶	۳۷/۸۸	۸-جستجوگر
-/۲۰**	/۰۸	/۳۱**	-/۰۶	-/۰۵	-/۰۱	/۲۶**	/۱۷**	۱				۱۲/۲۷	۳۲/۶۸	۹-هنری
-/۱۹**	/۰۱	-/۰۵	/۰۷	/۱۲*	/۱۸**	/۴۵**	/۲۹**	/۴۵**	۱			۱۱/۵۹	۳۵/۱۸	۱۰-اجتماعی
-/۰۳	-/۰۵	/۱۵**	-/۰۰	/۱۶**	/۱۵**	/۵۱**	/۲۲**	/۲۶**	/۵۰**	۱		۱۰/۳۶	۳۴/۱۲	۱۱-تهوری
/۰۰	-/۱۰	/۱۷**	/۰۱	/۱۲*	/۱۶**	/۵۴**	/۴۱**	/۲۹**	/۳۴**	/۵۴**	۱	۱۰/۹۹	۳۳/۷۳	۱۲-قرار دادی

جدول ۳: ارائه مدل پیش بین بر اساس رگرسیون گام به گام

سطح معنی داری	مجدور ضریب همبستگی	ضریب همبستگی چند گانه	مدل
/۰۱	/۰۴۷	۰/۲۱۶ ^a	مسئولیت‌پذیری
/۰۱	/۱۰۵	۰/۳۲۴ ^b	مسئولیت‌پذیری+تیپ اجتماعی
/۰۱	/۱۳۹	۰/۳۷۳ ^c	مسئولیت‌پذیری+تیپ اجتماعی+تیپ جستجوگری
/۰۱	/۱۷۳	۰/۴۱۶ ^d	مسئولیت‌پذیری+تیپ اجتماعی+تیپ جستجوگری+انعطاف‌پذیری
/۰۱	/۱۹۷	۰/۴۴۴ ^e	مسئولیت‌پذیری+تیپ اجتماعی+تیپ جستجوگری+انعطاف‌پذیری+هنری
/۰۱	/۲۱۱	/۴۵۹ ^f	مسئولیت‌پذیری+تیپ اجتماعی+تیپ جستجوگری+انعطاف‌پذیری+هنری
/۰۱	/۲۲۵	/۴۷۵ ^g	مسئولیت‌پذیری+تیپ اجتماعی+تیپ جستجوگری+انعطاف‌پذیری+هنری+دلبیزی بودن

بحث

نیز رابطه منفی روان‌رنجورخویی با انگیزه پیشرفت تحصیلی نشان داده شده است (۲۶) که این مطالعه در ماهیت نمونه‌ها و نحوه بررسی و نتایج حاصله با این پژوهش همخوانی دارد. در این پژوهش برون‌گرایی به صورت مستقیم دارای رابطه معنی‌دار با انگیزش پیشرفت بود. Furnham & Premuzic نیز در سال ۲۰۰۳ طی مطالعه خود بر روی دانشجویان دانشگاه بریتانیا به این نتیجه دست یافتند که در دانشجویان برون‌گرا انگیزش بیشتری وجود دارد (۲۵) و با توجه به متفاوت بودن

هدف از اجرای این پژوهش تعیین رابطه صفات شخصیت با انگیزش تحصیلی بود. نتایج آزمون ضریب همبستگی نشان داد که صفات روان‌رنجورخویی به صورت معکوس دارای رابطه معنی‌دار با انگیزش و صفت سازگاری و پذیرش فاقد رابطه معنی‌دار با متغیر مورد مطالعه بوده‌اند. در پژوهش لیدرا و همکاران^۱ در سال ۲۰۰۷ در دانشگاهی در جمهوری استونی

^۱ Laidra

می‌دهد. اختلاف معنی‌دار بین میانگین نمره انگیزش پیشرفت دانشجویان با متغیر وضعیت تاهل و وضعیت اقتصادی مشاهده نشد که نتایج با مطالعه زارعی بر روی نمونه دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه بیرجند همخوانی دارد (۲۰). می‌توان گفت این امر شاید به دلیل وجود حس استقلال و خود اثربخشی بیشتر در افراد در مقاطع بالای تحصیلی باشد. علاوه بر این، در انسان یک نیروی درونی برای توسعه توانایی‌ها و استعدادها سرشتی در جهت تحول نهفته است و انسان تمایل به تکامل و خودشکوفایی دارد و تغییر شرایط زندگی فقط سرعت حرکت در جهت تکامل را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

نتیجه‌گیری

می‌توان گفت از آنجا که در یک‌سوی روان‌رنجور خوبی ثبات و اضطراب پایین و در سوی دیگر بی‌ثباتی و اضطراب بالا قرار دارد افراد با سطوح بالای روان‌رنجور خوبی، با وجود اضطراب بالا نمی‌توانند انگیزش پیشرفت بالای را داشته باشند. یادگیرنده‌گان با داشتن این صفت با عدم ثبات هیجانی بالا و عزت نفس پایین همواره از خطر اشتباه کردن اجتناب می‌کنند بنابراین از انجام تکالیفی که نیازمند به بازتولید صرف مطالب یادگرفته شده می‌باشد، بیشتر احساس راحتی می‌کنند و کمتر خود را در گیر فعالیت‌های جدید می‌کنند.

به نظر می‌رسد با توجه به شرایط فرهنگی جوامع مختلف که نقش بسیار موثری در نوع برقراری ارتباط با افراد و نحوه پذیرش و کمک از دیگران دارد می‌توان گفت کسب نتایج متفاوتی در بررسی رابطه مذکور بدیهی به نظر می‌رسد. به نظر می‌رسد در مقاطع تحصیلی پایین با افزایش میزان اهداف تکلیف مدار و ادراک لیاقت اجتماعی پذیرش کمک طلبی نیز افزایش می‌یابد و برای آنان دستیابی به فهم و بینش و یادگیری مهم‌تر از نمره‌ای است که کسب می‌کنند. بدین منظور برای رسیدن به اهداف فوق از هر روشی از جمله پرسش و تقاضای کمک از دیگران و غیره استفاده می‌کنند تا به یادگیری نائل شوند، اما این امر در مقاطع تحصیلی بالا تاثیر چندانی در انگیزش پیشرفت ندارد. چونگ و لیو و جاشای در مطالعه‌ای در دانشگاه نیو جرسی نیز بیان نمودند که برخورداری از صفت پذیرش منجر به برقراری و حفظ رابطه سودمند با همکلاسی‌ها و مربی و علاقه‌مندی به کارهای گروهی خواهد شد. با مقایسه نتایج پژوهش‌های مختلف به نظر می‌رسد انگیزش فراتر از مرز

نمونه‌های دو پژوهش در جنس و رشته تحصیلی در این دو مطالعه، می‌توان اینگونه برداشت کرد که برخی از ویژگی‌های افراد برون‌گرا از جمله علاقه‌مندی، جمع‌گرایی، خوش‌بینی و فعال بودن می‌تواند نقش مثبت و عمیق‌تری نسبت به عوامل دیگر در جهت انگیزش تحصیلی آنان ایفا کند. از آنجا که افراد برون‌گرا دارای سرعت فعالیت مغزی پایین‌تر از حد طبیعی هستند، بنابراین این افراد برای اداره امور زندگی خویش به قوای محرکه بالاتر از حد طبیعی نیاز دارند. افراد برون‌گرا بیشتر دارای دیدگاه عینی و خارجی بوده و دارای فعالیت عملی عالی‌تری هستند ولی میزان تسلط آنها بر نفس خودشان نسبت به افراد درون‌گرا کمتر است. این افراد تمایل دارند که بر محیط اطراف خود تاثیرگذارند و به رقابت با دیگران پرداخته و در مجامع عمومی بیشتر ظاهر می‌شوند. این امر منجر به ایجاد انگیزش پیشرفت در زمینه مورد فعالیت می‌شود. نقش صفت شخصیتی پذیرش در انگیزش پیشرفت

معنی‌دار نبود اما Furnham & Premuzic در سال ۲۰۰۳ بر روی دانشجویان دانشگاه بریتانیا این رابطه را معنی‌دار ارزیابی کردند و تبیین نمودند که چون افراد دارای سطوح بالای پذیرش، نه تنها فاقد ویژگی‌های ستیزه‌جویی، شکاکیت و رقابت‌جویی هستند، بلکه تمایل دارند به دیگران کمک کنند و باور دارند که دیگران هم به آنان کمک می‌کنند و با تمرکز بالا و تفکر منطقی عملکرد بالایی نشان می‌دهند (۲۵) نقش وظیفه‌شناسی در انگیزه پیشرفت معنی‌دار ارزیابی شد که با نتایج پژوهش پستکا در دانشگاه لین همخوانی دارد (۱۹)

نتایج حاصله نشان داد وضعیت ارتباطات خانوادگی پیش‌بینی‌کننده مناسبی برای انگیزه پیشرفت محسوب نمی‌شوند که با نتایج مطالعه شاکریان در دانشگاه آزاد اسلامی سمنج همخوانی دارد (۱۸). شاید تفاوت در قومیت، سبک و شرایط زندگی در دو جامعه مورد پژوهش در این دو مطالعه خود این همخوانی را تایید کند. بین درگیری والدین در امر تحصیلی فرزندان و انگیزش پیشرفت رابطه معنی‌داری مشاهده نشد. در مطالعات قبلی نیز گفته شده که درگیری تحصیلی والدین در سطوح ابتدایی مدرسه تاثیر و اهمیت بیشتری در پیشرفت دانش آموزان دارد (۱۷) و دانشجو با توجه به رشد و تکامل خود، به دلیل تمایل به حفظ استقلال و ابراز وجود، استقبال کمتری درگیری والدین در امر تحصیل از خود نشان

محدودیت‌ها و پیشنهادات

با توجه به اینکه این پژوهش بر روی جامعه پرستاری و نمونه دانشگاهی اجرا شده است پیشنهاد می‌گردد که بر روی گروه‌ها و نمونه‌های دیگر نیز بررسی شوند. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی انگیزش دانشجویان را با سبک‌ها دل‌بستگی و ارزش‌ها کاری بررسی شوند.

سپاسگزاری

نویسندگان مراتب تشکر و قدردانی خود را از دانشجویان محترم پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه اصفهان که در انجام این پژوهش با آنها همکاری نموده‌اند، اعلام می‌دارند.

اجتماعی عمل نموده و موقعیت‌های ناپسند فعلی شاید بتواند علاقه به تحصیل و رسیدن به امیال و آرزوها را مهار کنند. از آنجا که صفات شخصیت نقش موثری در ابعاد مختلف زندگی و به‌ویژه انگیزش تحصیلی ایفا می‌کنند، انتظار می‌رود همان‌گونه که آموزش و پرورش، سنجش‌های گوناگونی در مقاطع مختلف تحصیلی به عمل در می‌آورد، در دانشگاه نیز، ابعاد روانی و شخصیت دانشجو در ارتباط با نوع رشته تحصیلی انتخابی مورد توجه قرار گیرد. لازم به ذکر است که برخی از محدودیت‌های پژوهش حاضر تعمیم‌پذیری نتایج آن را با محدودیت مواجه می‌کند. اول اینکه، نتایج مطالعه حاضر همچون بسیاری از مطالعات دیگر به دلیل استفاده از ابزار خودگزارشی به جای مطالعه رفتار واقعی ممکن است مشارکت کنندگان را با استفاده از شیوه‌های مبتنی بر کسب تایید اجتماعی ترغیب کند. به عبارت دیگر، به منظور تایید مقیاس‌های خودگزارشی از مشاهده رفتاری استفاده نشد. دوم، همانطور که پیشتر اشاره شد، در این پژوهش، دانشجویان پرستاری دانشگاه ..... در سال تحصیلی ۹۱-۹۲ مشغول به تحصیل بوده شرکت کردند. بی‌تردید، علاوه بر این، با انتخاب دانشجویان دانشگاه‌های دیگر، امکان بررسی و مقایسه روابط ساختاری بین متغیرها و مقایسه روابط ساختاری بین متغیرها در سطوح این عامل فراهم می‌شد. بنابراین پیشنهاد می‌شود برای قضاوت دقیق‌تر پیرامون رابطه انگیزش پیشرفت و صفات شخصیت و پیش‌بینی‌پذیری آن از طریق صفات و همچنین تعمیم نتایج، پژوهش‌های جامع‌تر و در نمونه‌های گسترده‌تر بر روی دیگر متغیرهای تاثیرگذار از جمله هوش، شیوه‌های فرزندپروری، سبک‌های یادگیری و ... به‌خصوص در رشته‌های علوم پزشکی از جمله رشته پرستاری، با توجه به رسالت خطیر مراقبت از سلامت و تاثیرگذاری نحوه برخورد و عملکرد افراد بر روی فرهنگ بهداشت و درمان خانواده‌ها در گستره ابعاد جسمی و روانی، انجام گیرد.

با توجه به نتایج مطالعه حاضر، به نظر می‌رسد بررسی ابعاد روانی دانشجویان از نظر همخوانی شخصیت آنان با رشته تحصیلی می‌تواند در انگیزش پیشرفت دانشجویان پرستاری موثر باشد.

References

- 1- Parsa M. Psychology of learning based on theorise. 2nd ed. Tehran: Sokhan Publication. 2007: 20-57. [Persian]
- 2- Heroabadi Sh, Marbaghi A. Management of Nursing. 1th ed. Tehran: Iran University of Medical Services. 2006: 40-68. [Persian]
- 3- Zare N, Daneshpajoo F, Amini M, et al. The Relationship between Self-esteem, General Health and Academic Achievement in Students of Shiraz University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2007; 7 (1): 59-67. [Persian]
- 4- Barkhordary M, Jalalmanesh SH, Mahmodi M. The relationship between critical thinking disposition and self esteem in third and fourth year bachelor nursing students. Iranian Journal of Medical Education. 2009; 9 (1): 13-9. [Persian]
- 5- Hasanpour M, Oskouie F, Salsalei M. Critical Thinking in Nursing Education. Iran Journal of Nursing. 2005; 18 (41): 7-16. [Persian]
- 6- Barry RA, Lakey B, Orehek E. Links among attachment dimensions, affect, the self and perceived support for broadly generalized attachment styles and specific bonds. Personality Social Psychology Bulletin. 2007; 33(3): 340-53.
- 7- Kimmelmeier M, Danielson C, Basten J. What's in a grade? Academic success and political orientation. Personality Social Psychology Bulletin. 2005; 31(10):1386-99.
- 8- Busato VV, Prins FJ, Elshout JJ, et al. Intellectual ability, learning style, personality, achievement motivation and academic success of psychology students in higher education. Personality Individual differences. 2000; 29(6): 1057-68.
- 9- Sánchez MM, Rejano EI, Rodríguez YT. Personality and academic productivity in the university student. Social Behavior & Personality. 2001; 29(3): 299-305.
- 10- Reev JM. Understanding motivation and emotion. 4th ed. Tehran: Virayesh Publication. 2006: 37-47 [persian]
- 11- Santrock JW. Educational psychology. 4th ed. Yazd: Yazd University Publication. 2006: 60-90 [(Persian translation)]
- 12- Maehr ML, Meyer HA. Understanding motivation and schooling: Where we've been, where we are, and where we need to go. Educational Psychology Review. 1997; 9(4), 371–409.
- 13- Church MA, Elliot AJ, Gable SL. Perceptions of classroom environment, achievement goals, and achievement outcomes. Journal of Educational Psychology. 2001; 93(1), 43–54.
- 14- Abedi A, Oreizy HR, Sobhaninezhad M. Academic achievement motivation and personality traits. Daneshvar Raftar. 2005; 12 (12): 29-38. [Persian]
- 15- Wagerman SA, Funder DC. Acquaintance reports of personality and academic achievement: A case for conscientiousness. Journal of Research in Personality. 2007; 41(1):221-9.
- 16- Hojat M, Gonnella JS, Erdmann JB, et al. Medical students' cognitive appraisal of stressful life events as related to personality, physical well-being, and academic performance: a longitudinal study. Personality Individual Differences. 2003; 35(1): 219-35.
- 17- Noftle EE, Robins RW. Personality predictors

of academic outcomes: big five correlates of GPA and SAT scores. *Journal Personality Social Psychology*. 2007; 93(1): 116-30.

18- Zhang LF. Thinking styles and the big five personality traits revisited. *Personality and Individual Differences*. 2006; 40(6): 1177-87.

19- Liao H, Chuang A, Joshi A. Perceived deep-level dissimilarity: Personality antecedents and impact on overall job attitude, helping, work withdrawal, and turnover. *Organization Behavior Human Decision Processes*. 2008; 106(2): 106-24.

20- Korotkov D, Hannah TE. The five-factor model of personality: Strengths and limitations in predicting health status, sick-role and illness behaviour. *Personality and Individual Differences*. 2004; 36(1): 187-99.

21- Kuncel NR, Hezlett SA, Ones DS. A comprehensive meta-analysis of the predictive validity of the graduate record examinations: implications for graduate student selection and performance. *Psychological Bulletin*. 2001; 127(1):162-81.

22- Gharebaghi H. Examine the relationship

between personality and job satisfaction of Traktursazy factory [MA thesis] in General Psychology. (2004). Tabriz University of Medical Sciences. [persian]

23- Asoudi M. Effectiveness of knowing treatment with the method of motivation enhancement of student intermediate county Dargez [MA thesis]. Allame TabaTaba'i University. 2000. [persian]

24- Sadeghi H. Norming discovery, analysis of establishment and perpetuity of questionnaire (short form), strong motivation module [MA thesis]. Isfahan University career counseling Department of Counseling. 2011. [persian]

25- Chamorro-Premuzic T, Furnham A. Personality traits and academic examination performance. *European Journal of Personality*. 2003; 17(3): 237-50.

26- Laidra K, Pullmann H, Allik J. Personality and intelligence as predictors of academic achievement: A cross-sectional study from elementary to secondary school. *Personality and Individual Differences*. 2007; 42(3): 441-51.

Relationship between characteristics (neo and strong) with progress motivation in nursing students

Heydari H(MA)^{*1}, Pordelan N (PhD)², Khalijian S (PhD)³, yeganeh S (MA)⁴

1- MA of Career Counseling, Department of Counseling. University of Isfahan, Isfahan, Iran

2- PHD Student of Career Counseling, Department of Counseling. University of Isfahan, Isfahan, Iran

3- PhD Student of Educational Administration, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

4- MA Student of Family Counseling, Department of Counseling. University of Tehran, Tehran, Iran

Received: 15 Sep 2014

Accepted: 5 Jan 2015

Abstract

Introduction: Motivation has a significant role in acquiring knowledge and scientific skills and the role of character is beyond the intelligence in educational success. The purpose of this study was to determine the relationship between personal characteristics and progression motivation in nursing students.

Methods: This is a correlation descriptive study whose sample includes 112 nursing students of Medical Science of Isfahan University chosen in 1390-1391 academic year with census sampling method. Character Multi-factorial Standard questionnaire (NEO-BFI) and Progression Motivation (ACM) and Strong's Career Personality Types Short Form are used in order to data collection; data analysis is done by calculating the average of progression motivation and personal characteristic (Neo and Strong) scores and the comparisons were done with step by step regression via 19th version of SPSS software.

Results: Motivation had a direct correlation with loyalty (r=21), extroversion (r=19) and seeking characteristics and a diverse correlation with Neuroticism (r=12), artistic characteristics (r=20), social characteristics (r=19) and realism (r=15). There is no meaningful correlation between educational motivation, acceptance characteristic and artistic and conventional type compatibility.

Conclusion: This study showed that some of the characteristics explain the progression motivation in nursing students. Therefore, it is suggested that nursing education professionals pay attention to the role of characteristics in order to admit these students.

Keywords: Personal Characteristics, Progression Motivation, Nursing Students

---

*Corresponding author's email: hamidtmu@yahoo.com

This paper should be cited as:

Heydari H, Pordelan N, Khalijian S, yeganeh S. ***Relationship between characteristics (neo and strong) with progress motivation in nursing students.*** Journal of Medical Education and Development. 2015; 9(4): 46-55